

Prima pagină>Proceduri judiciare>Cauze civile>Recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești>Cum se execută o hotărâre judecătorească Cum se execută o hotărâre judecătorească

Franța

1 Ce înseamnă executare în materie civilă și comercială?

Executarea (prin care se subînțelege executarea silită, deoarece executarea voluntară a obligațiilor sale de către debitor nu necesită o procedură anume) cuprinde toate procedurile prin care debitorul poate fi constrâns să execute obligațiile care îi sunt impuse printr-un titlu executoriu. Titlurile executorii sunt, în principal, hotărârile judecătorești (franceze sau străine) și actele notariale învestite cu formulă executorie (a se vedea punctul 2 de mai jos). În temeiul dreptului francez, aceste titluri pot impune debitorului trei tipuri de obligații: a plăti, a face sau a nu face ceva și, în sfârșit, a da sau a restitui.

Legislația privind executarea se referă exclusiv la bunurile debitorului: nu există executare asupra persoanei. Acest lucru înseamnă, de exemplu, că debitorii nu pot fi plasați în detenție doar pe baza faptului că nu își rambursează datoria. Cu toate acestea, refuzul de a se conforma anumitor obligații (obligații de întreținere) constituie infracțiune, care face debitorul pasibil de urmărire în justiție și de pedeapsa cu închisoarea. Același lucru este valabil și pentru organizarea frauduloasă a insolvenței de către un debitor.

Obligațiile de plată se execută prin poprirea sumelor de bani și punerea sub sechestru a bunurilor mobile sau imobile care îi aparțin debitorului. În cazul în care executarea are ca obiect o sumă de bani, suma poprită va fi alocată creditorului (de exemplu, poprirea unui cont bancar). În cazul în care executarea vizează un bun mobil sau imobil care îi aparține debitorului, punerea sub sechestru va avea ca rezultat vânzarea forțată a bunului, iar încasările din vânzare vor fi transferate creditorului, în limita cuantumului creanței acestuia.

Obligațiile de a da sau de a restitui diferă în funcție de natura bunului. În cazul unui bun mobil, bunul este reținut prin intermediul unui sechestru, pentru a fi redat proprietarului de drept. În cazul unui bun imobil, dreptul de utilizare a bunului este restituit proprietarului prin evacuarea ocupantului.

Întrucât este interzis ca o persoană să fie constrânsă fizic să execute o obligație de a face sau de a nu face ceva, debitorul este încurajat să își execute aceste obligații prin impunerea de către instanță a unei penalități cu titlu cominatoriu. Cuantumul penalității cu titlu cominatoriu este suma de bani pe care debitorul va trebui să o plătească dacă nu își îndeplinește obligațiile. Suma datorată se calculează proporțional cu perioada de neexecutare (în cazul obligațiilor de a face ceva) sau în funcție de numărul de încălcări ale obligației de a nu face ceva. Întrucât obligațiile de a plăti, de a da sau de a restitui sunt interpretate, de asemenea, ca obligații de a face ceva, acestea pot antrena și o penalitate cu titlu cominatoriu, pe lângă alte măsuri de executare silită care pot fi inițiate.

De asemenea, trebuie precizat faptul că numai obligațiile stabilite printr-un titlu executoriu pot, în principiu, să facă obiectul unor măsuri de executare.

2 Care este autoritatea sau autoritățile care au competență în materie de executare?

Executorii judecătorești au monopol asupra efectuării executării silite. Aceștia sunt funcționari publici și ministeriali, calitate în care sunt numiți de ministrul justiției, care verifică dacă își exercită atribuțiile în conformitate cu norme deontologice stricte. În schimbul serviciilor prestate, executorii judecătorești percep anumite onorarii (a se vedea punctul 3 de mai jos). Creditorul avansează costul actelor de executare silită, care urmează apoi să îi fie rambursat de debitor. Atunci când trebuie sesizat un judecător, este competent, în principiu, judecătorul de executare, care este un judecător specializat din cadrul tribunalului (tribunal judiciaire).

În cele din urmă, cu toate că măsurile asigurătorii sunt în principiu autorizate de către judecătorul de executare, acestea pot fi, de asemenea, în mod excepțional, autorizate de președintele Tribunalului Comercial în cazul în care acestea sunt destinate să asigure o creanță care ține de competența Tribunalului Comercial.

Nu este nevoie de un avocat pentru a solicita unui executor judecătoresc (*commissaire de justice* (anterior se numeau *huissiers de justice*)) să inițieze măsuri de executare silită.

Prezența unui avocat este obligatorie pe tot parcursul procedurii de executare silită imobiliară. În mod excepțional, debitorul poate, fără să aibă nevoie de un avocat, să solicite judecătorului de executare autorizația de a-și vinde imobilul pe cale amiabilă.

În alte proceduri, reprezentarea de către avocat este, în principiu, obligatorie, cu excepția cazului în care măsura de executare contestată se referă la o creanță mai mică de 10 000 EUR. În acest ultim caz, părțile se pot înfățișa personal sau pot să fie asistate sau reprezentate de un avocat, de soț/soție, de concubin(ă), de persoana cu care au încheiat un pact civil de solidaritate, de rudele sau afinii lor în linie dreaptă, de rudele sau afinii lor în linie colaterală până la al treilea grad inclusiv, de persoanele aflate exclusiv în serviciul lor personal sau al întreprinderii lor.

3 Care sunt condițiile în care poate fi emis un titlu executoriu sau o hotărâre executorie?

3.1 Procedura

Lista titlurilor executorii recunoscute în Franța este prevăzută la articolul L. 111-3 din Codul procedurilor civile de executare. Acestea sunt: deciziile instanțelor judecătorești sau ale instanțelor administrative atunci când acestea au forță executorie, precum și acordurile cărora aceste instanțe le-au conferit forță executorie;

actele și hotărârile străine, precum și sentințele arbitrale declarate executorii printr-o decizie care nu poate face obiectul unui recurs suspensiv de executare, fără a aduce atingere dispozițiilor aplicabile din dreptul Uniunii Europene;

deciziile pronunțate de Curtea Unică în materie de Brevete;

extrasele din procese-verbale de conciliere, semnate de judecător și părți;

actele notariale învestite cu formulă executorie;

acordurile prin care soții consimt reciproc să divorțeze prin intermediul unui act sub semnătură privată, contrasemnate de avocați și depuse cu titlu de proces-verbal la un notar, în conformitate cu normele prevăzute la articolul 229-1 din Codul civil;

titlurile emise de executorul judecătoresc în cazul neplății unui cec sau în cazul unui acord între creditor și debitor în condițiile prevăzute la articolul L. 125-1 din Codul procedurilor civile de executare;

titlurile emise de persoanele juridice de drept public calificate ca atare de lege sau deciziile cărora legea le conferă aceleași efecte ca unei hotărâri;

tranzacțiile și documentele care consemnează un acord rezultat în urma unei proceduri de mediere, conciliere sau participative, în cazul în care acestea sunt contrasemnate de avocații fiecărei părți și învestite cu formulă executorie de grefa instanței competente.

Deciziile instanțelor judecătorești au forță executorie și, prin urmare, pot permite inițierea unor măsuri de executare silită în cazul în care nu fac obiectul unei căi de atac suspensive de executare, adică al unui apel sau al unei opoziții, atunci când executarea provizorie se aplică automat (este cazul, în principiu,

pentru toate hotărârile pronunțate în primă instanță) sau a fost dispusă în mod special. Deciziile instanțelor administrative sunt executorii chiar și în cazul în care pot face obiectul unei căi de atac.

Măsurile de executare silită autorizate:

Din momentul în care o persoană are un titlu executoriu, aceasta poate, în principiu, să inițieze toate măsurile de executare silită prevăzute în Codul procedurilor civile de executare, fără o autorizare prealabilă din partea judecătorului. În mod excepțional, următoarele două proceduri de executare silită pot fi inițiate numai cu autorizarea prealabilă a judecătorului:

poprirea remunerațiilor, autorizată de către instanța de executare în raza teritorială a căreia se află domiciliul debitorului sau al terțului poprit, în cazul în care debitorul locuiește în străinătate sau nu are domiciliu cunoscut;

executarea silită imobiliară, care are loc la instanța de executare din locul în care este situat imobilul.

Orice sechestrul pus pe bunuri mobile pentru recuperarea unei creanțe cu o valoare mai mică de 535 EUR într-o locuință trebuie să fie autorizat în prealabil de instanța de executare.

Măsurile de executare silită prevăzute în Codul procedurilor civile de executare sunt variate și diferă în funcție de tipul bunului în cauză (bun imobil, bun mobil corporal, bani, a se vedea punctul 4.2 de mai jos). În toate cazurile, măsurile de executare silită trebuie să se limiteze la ceea ce este necesar pentru recuperarea creanței și nu trebuie să existe niciun abuz legat de alegerea acestor măsuri.

Prin derogare de la principiul conform căruia măsurile de executare silită pot fi inițiate numai pe baza unui titlu executoriu, înainte de deținerea unui titlu executoriu se pot aplica măsuri asigurătorii. Acestea permit creditorului să își protejeze drepturile în așteptarea obținerii unui titlu executoriu.

Măsurile asigurătorii sunt sechestrul asigurător și asigurările judiciare. Acestea sunt autorizate de judecător în cazul în care creanța reclamantului pare întemeiată în principiu și există circumstanțe susceptibile să pună în pericol recuperarea creanței. Autorizarea prealabilă de către judecător nu este necesară în cazurile în care creditorul dispune de o hotărâre care nu are încă forță executorie. În orice caz, măsurile luate în aceste condiții încetează dacă executorul judecătoresc nu informează cu rapiditate debitorul, iar creditorul nu a introdus o acțiune pe fond în vederea obținerii unei hotărâri judecătorești privind executarea creanței sale.

Momentul în care pot avea loc măsurile de executare silită:

Măsurile de executare silită pot avea loc numai între orele 6 dimineața și 21 seara. Acestea sunt interzise în zilele de duminică și în zilele de sărbătoare legală, cu excepția cazurilor autorizate în prealabil de instanța de executare.

Costul măsurilor de executare silită:

Serviciile executorului judecătoresc se plătesc. Creditorul avansează costul actelor de executare silită, care urmează apoi să îi fie rambursat de debitor, în plus față de datorie. Cu toate acestea, creditorul suportă el însuși o parte din aceste costuri.

Remunerația executorului judecătoresc este reglementată prin Decretul nr. 2016-230 din 26 februarie 2016 și printr-un decret din 26 februarie 2016, care stabilește suma datorată acestuia pentru fiecare act de executare. Acest tarif este alcătuit în principal din:

pentru fiecare act, o taxă fixă, care este o sumă forfetară stabilită prin decret; în funcție de valoarea creanței, această taxă fixă se înmulțește cu 0,5 (în cazul în care creanța este mai mică sau egală cu 128 EUR), cu 1 (în cazul în care creanța este mai mare de 128 EUR și mai mică sau egală cu 1 280 EUR) sau cu 2 (în cazul în care creanța este mai mare de 1 280 EUR);

o taxă de inițiere a urmăririi penale care poate fi percepută o singură dată pentru fiecare titlu executoriu; aceasta se ridică la 4,29 EUR, când creanța este mai mică de 76 EUR; peste această sumă, taxa este proporțională cu valoarea creanței, în limita a 268,13 EUR;

o taxă de recuperare și de încasare; este vorba despre o taxă proporțională degresivă pe care executorul judecătoresc o percepe numai atunci când a reușit să recupereze sau să încaseze, integral sau parțial, creanța; o parte a acestei taxe este suportată în toate cazurile de creditor (articolul A. 444-32 din Codul comercial);

costurile de gestionare a dosarelor; executorul judecătoresc percepe o sumă de 6,37 EUR per accont plătit de debitor, cu excepția soldului datoriei care nu dă dreptul la perceperea sumei respective; aceste costuri nu pot depăși 32,74 EUR pe dosar;

costuri de deplasare în valoare de 7,67 EUR (8,80 EUR în cazul în care notificarea sau comunicarea se efectuează exclusiv prin mijloace electronice); TVA (20 %);

sub rezerva câtorva excepții, o taxă forfetară de 14,89 EUR (la 1 ianuarie 2017), care este transferată statului de către executorii judecătorești;

costurile de expediere a scrisorilor care constituie formalități procedurale obligatorii;

costurile de lăcătușerie, de mutare, de service auto și de depozitare a mobilierului (pe bază de factură).

De exemplu, pentru o creanță recuperată de 10 000 EUR, costul minim pentru o serie de măsuri de executare este următorul:

actul de poprire a unui cont bancar: 129,64 EUR, cu toate taxele incluse (taxă fixă, costuri de deplasare și taxă forfetară)

actul de punere sub sechestrul a unor bunuri mobile: 114,21 EUR, cu toate taxele incluse (taxă fixă, costuri de deplasare și taxă forfetară)

actul de punere sub sechestrul a unui vehicul printr-o declarație la prefectură: 124,50 EUR, cu toate taxele incluse (taxă fixă, costuri de deplasare și taxă forfetară)

somația de plată cu rol de executare silită imobiliară: 178,55 EUR, cu toate taxele incluse (taxă fixă, costuri de deplasare și taxă forfetară)

La aceste taxe fixe se adaugă taxele proporționale care, pentru întreaga creanță, se ridică la suma de 707,52 EUR cu toate taxele incluse, din care 118,46 EUR sunt plătiți de către debitor și 589,06 EUR de către creditor.

3.2 Condițiile principale

În principiu, nu este necesară o autorizație judiciară pentru a efectua măsurile de executare în temeiul titlurilor executorii (a se vedea punctul 3.1 de mai sus).

În cazul în care creditorul nu are un titlu executoriu, acesta poate, dacă sunt îndeplinite anumite condiții, să inițieze măsuri asigurătorii (a se vedea punctul 3.1 de mai sus).

4 Obiectul și natura măsurilor executorii

4.1 Ce tipuri de bunuri pot face obiectul executării?

În principiu, toate bunurile care îi aparțin debitorului pot face obiectul unei măsuri de executare silită.

Cu toate acestea, legea prevede că, în mod excepțional, anumite bunuri sunt neurmăribile. Sunt vizate:

sumele necesare pentru întreținere; de exemplu, nu este posibilă poprirea tuturor remunerațiilor unei persoane, deoarece aceasta trebuie să păstreze o sumă suficientă pentru a face față nevoilor sale de zi cu zi; cuantumul acestei sume se stabilește în fiecare an și ține cont de cuantumul remunerației și de numărul de persoane aflate în întreținere;

bunurile mobile necesare traiului și muncii debitorului; aceste bunuri nu pot fi, în principiu, puse sub sechestrul decât pentru a asigura plata prețului lor sau dacă sunt de mare valoare; lista acestor bunuri este prevăzută la articolul R. 112-2 din Codul procedurilor civile de executare; de exemplu, nu este posibil să se pună sub sechestrul patul sau masa debitorului, cu excepția cazului în care sechestrul este justificat de neplata prețului de cumpărare a acestora sau a cazului în care acestea sunt de mare valoare;

bunurile indispensabile persoanelor cu handicap sau destinate îngrijirii bolnavilor; de exemplu, nu se poate pune sub sechestru fotoliul rulant al unei persoane cu handicap.

Antreprenorul individual beneficiază, în plus, în anumite cazuri, de o protecție specială pentru întreg patrimoniul său ori pentru o parte din acesta.

4.2 Care sunt efectele măsurilor executorii?

Măsurile de executare silită privind bunurile mobile și creanțele bănești sunt organizate în mai multe etape. Executorul judecătoresc efectuează mai întâi poprirea acestora. Ca urmare a popririi, bunurile devin indisponibile. Este interzis ca debitorul să înstrăineze bunul mobil poprit. Dacă nu își îndeplinește această obligație de păstrare a bunului, debitorul comite o infracțiune. Sumele de bani poprite rămân blocate în contul debitorului. Ulterior, executorul judecătoresc îi comunică debitorului poprirea. Dacă debitorul nu o contestă prin sesizarea judecătorului de executare, executorul judecătoresc poate confisca bunurile mobile pentru a le vinde la licitație sau poate solicita să i se înmâneze sumele de bani poprite. În cazul unei contestații, judecătorul de executare autorizează continuarea măsurii de executare silită sau dispune încetarea acesteia, dacă nu a fost efectuată în mod corespunzător.

Măsura de executare silită a imobilelor este procedura de executare silită imobiliară. Aceasta începe cu transmiterea de către executorul judecătoresc, către debitor, a unei somații de plată cu rol de sechestru, prin care imobilul devine indisponibil. Creditorul sesizează apoi judecătorul de executare pentru ca acesta să stabilească direcția cazului. Dacă vânzarea amiabilă a imobilului este posibilă și solicitată de către debitor, judecătorul orientează cazul în această direcție și stabilește termenul pentru efectuarea vânzării. Dacă vânzarea amiabilă nu este posibilă sau a eșuat, judecătorul dispune vânzarea la licitație a imobilului. Licitația se desfășoară în cadrul unei audieri care are loc în prezența sa.

4.3 Care este valabilitatea măsurilor de acest fel?

În principiu, titlurile executorii pot fi executate timp de zece ani (articolul L. 111-4 din Codul procedurilor civile de executare). Acest termen începe să curgă din momentul în care un act de executare silită este inițiat în temeiul titlului respectiv.

5 Există posibilitatea de a ataca hotărârea care stabilește o măsură de acest fel?

Întrebarea se aplică numai în următoarele cazuri:

sechestrul asigurator, în cazul în care creditorul nu este încă beneficiar al unui titlu executoriu;
ordonanțele de eliberare sau de restituire a anumitor bunuri mobile în cazul în care persoana care solicită eliberarea sau restituirea bunurilor nu deține încă un titlu executoriu;
poprirea remunerațiilor;
executarea silită imobiliară.

Aceste proceduri sunt singurele măsuri de executare silită care trebuie să fie autorizate de un judecător de executare. Decizia judecătorului poate face obiectul unui apel sau al unui recurs, în funcție de valoarea creanței.

6 Există limitări privind executarea, în special legate de protecția debitorului sau de termene?

În principiu, titlurile executorii pot fi executate timp de zece ani (articolul L. 111-4 din Codul procedurilor civile de executare). Acest termen începe să curgă din momentul în care un act de executare silită este inițiat în temeiul titlului respectiv.

Măsurile de executare silită pot avea loc numai între orele 6 dimineața și 21 seara. Acestea sunt interzise în zilele de duminică și în zilele de sărbătoare legală, cu excepția cazurilor autorizate în prealabil de instanța de executare.

De altfel, procedurile de executare trebuie să se limiteze la ceea ce este necesar pentru recuperarea creanței și nu trebuie să existe niciun abuz legat de alegerea acestor măsuri.

În plus, anumite bunuri nu sunt urmăribile (a se vedea punctul 4.1 de mai sus), iar orice vânzare silită efectuată în locuința debitorului trebuie să fie autorizată în prealabil în cazul în care prin aceasta se urmărește recuperarea unei creanțe, alta decât de întreținere, mai mici de 535 EUR (articolele L. 221-2 și R. 221-2 din Codul procedurilor civile de executare).

În fine, în cazul în care debitorul beneficiază de imunitate de executare, nu se poate lua nicio măsură de executare silită împotriva bunurilor sale care intră sub incidența imunității respective. Pentru a putea aplica o măsură de executare silită a unui bun al unei asemenea persoane pe motivul că nu este acoperit de imunitatea sa de executare, este necesar să se obțină o autorizație prealabilă din partea instanței (articolele L. 111-1-L. 111-3 și R. 111-1-R. 111-5 din Codul procedurilor civile de executare).

Linkuri utile

[Legifrance](#)

[Site-ul Camerei naționale a executorilor judecătorești](#)

Această pagină face parte din portalul [Europa ta](#).

Ne-am bucura să primim [feedbackul](#) dumneavoastră cu privire la utilitatea informațiilor furnizate.

This webpage is part of an EU quality network

Ultima actualizare: 22/08/2023

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.